

DEPARTEMENT
LEEFMILIEU,
NATUUR &
ENERGIE

Vlaamse overheid
Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
Afdeling Milieu-, Natuur- en Energiebeleid
Dienst Mer
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 BRUSSEL
Tel: 02/553.80.79 e-mail: mer@vlaanderen.be

Richtlijnen milieueffectrapportage

Windturbineproject langsheen de E40 te Oud-
Heverlee, Bierbeek, Boutersem, Tienen en Hoegaarden

Initiatiefnemer:

Storm 15 bvba
Elicio NV

12 juni 2015
PRMER-2129-RL

1. Inleiding

Elicio NV en Storm 15 bvba hebben het voornemen om windturbines te bouwen en exploiteren langs de E40 te Oud-Heverlee, Bierbeek, Boutersem, Tienen en Hoegaarden. In totaliteit voorziet het project 30 mogelijke inplantingsplaatsen voor windturbines gespreid over 5 clusters.

Deze activiteiten zijn onderworpen aan de m.e.r.-plicht volgens het project-m.e.r.-besluit¹. Ze vallen onder rubriek 3 i) van bijlage II:

“Installaties voor het opwekken van elektriciteit door middel van windenergie voorzover de activiteit betrekking heeft:

- *op 20 windturbines of meer, of*
- *op 4 windturbines of meer, die een aanzienlijke invloed hebben of kunnen hebben op een bijzonder beschermd gebied.”*

Voor categorieën van projecten opgenomen in bijlage II van het project-m.e.r.-besluit, is het indienen van een gemotiveerd verzoek tot ontheffing van de m.e.r.-plicht mogelijk. Door de initiatiefnemer wordt echter afgezien van dit verzoek.

De dienst Mer van de Afdeling Milieu-, Natuur- en Energiebeleid verklaarde het kennisgevingsdossier volledig op 19 december 2014. De kennisgeving heeft ter inzage gelegen in volgende gemeenten/steden: Bierbeek (02/01/2015 tem 01/02/2015), Boutersem (02/01/2015 tem 01/02/2015) Oud-Heverlee (31/12/2014 tem 30/01/2015), Tienen (02/01/2015 tem 01/02/2015) en Hoegaarden (06/01/2015 tem 04/02/2015). Parallel vroeg de dienst Mer adviezen bij de administraties en openbare besturen.

De dienst Mer stelde deze bijzondere richtlijnen (verder richtlijnen) op met het oog op de inhoudsafbakening en methodologie van het MER. Zij houden rekening met principieel verplichte onderdelen van een project-MER op basis van art. 4.3.7. van het DABM, de ontvangen inspraakreacties (meer bepaald m.b.t. de alternatieven, de methodiek van effectbespreking, mogelijke te verwachten effecten, huidige knelpunten, ...), de ontvangen adviezen (zie bijlage) en met de bespreking van het volledig verklaard kennisgevingsdossier met de betrokkenen op de richtlijnenvergadering van 6 maart 2015. Deze richtlijnen hebben betrekking op de reikwijdte, het detailleringniveau en de inhoudelijke aanpak van het project-MER. Het project-MER moet opgesteld worden zoals door de initiatiefnemer voorgesteld is in de kennisgeving en aangevuld/aangepast worden met de specifieke vereisten die in deze richtlijnen geformuleerd zijn. Waar de kennisgeving en de richtlijnen van elkaar zouden afwijken, moet voorrang gegeven worden aan de richtlijnen.

Inspraakreacties van onderstaande aard worden als niet relevant beschouwd voor de opmaak van een project-MER:

- reacties die uitsluitend een persoonlijk standpunt inhouden over de wenselijkheid van het project;

¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage, B.S. 17 februari 2005, zoals herhaaldelijk gewijzigd.

- reacties die geen deel uitmaken van de decretaal vereiste elementen van een project-MER (vb. kosten-baten-analyse, waardevermindering of -vermeerdering van onroerend goed per perceel, impact op het toerisme...);
- reacties die gaan over procedurele aspecten buiten deze project-MER procedure;
- reacties die betrekking hebben op niet-inhoudelijke zaken (verklaring symbolen, legende figuren, spellingsfouten, ...);
- reacties die betrekking hebben op zaken buiten de scope van het project-MER.

2. Doelstelling, verantwoording en besluitvorming

Het project heeft tot doel om langs de E40 in Oud-Heverlee, Bierbeek, Boutersem, Tienen en Hoegaarden een grootschalig windturbinepark te realiseren.

Het project-MER moet bij de aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning en milieuvergunning gevoegd worden. Het project-MER moet een overzicht bevatten van de aan te vragen vergunningen.

Het MER moet relevante gegevens en conclusies uit voorgaande rapportages oplijsten (alle relevante milieustudies, ook andere dan m.e.r.-rapportages).

Het MER is niet alleen een hulp bij de besluitvorming, maar volgens art. 4.1.7. van het DABM moeten de conclusies ook doorwerken in de besluitvorming. Het MER moet hiermee rekening houden bij de formulering van mogelijke alternatieven, milderende of compenserende maatregelen.

3. Beschrijving project en alternatieven

Aanvullend op de kennisgeving moeten de volgende punten ook beschreven worden:

- In het MER dient toegelicht te worden hoe de initiatiefnemer tot de vooropgestelde inplantingslocaties is gekomen.
- Bepaalde aspecten van de aanlegfase dienen verder verduidelijkt te worden, zoals hoe de machines ter plaatse zullen geraken. AWV stelt immers dat er geen tijdelijke toegangen via de E40 mogen worden georganiseerd. In het MER zal dit verder toegelicht en besproken worden. Er wordt hierbij bijzondere aandacht gevraagd voor de aanwezigheid van de TGV-lijn ten zuiden van de E40 en voor de mogelijke interferentie met de ruilverkaveling.
- De omvang van de werfzone dient eenduidig in beeld te worden gebracht. De tekst en de figuren dienen hiermee in overeenstemming gebracht te worden. Ook de ondergrondse bekabeling en de aansluiting met het net dient verduidelijkt te worden (welke infrastructuur, trajecten, ...).
- In de kennisgeving staat vermeld dat de oorspronkelijke toestand zal hersteld worden na de afbraakfase. Dit dient beter toegelicht te worden. Daarnaast is op dit moment nog niet duidelijk of na afbraak van de windturbines de oorspronkelijke toestand wordt

hersteld ofwel nieuwe turbines worden opgericht. In het MER zal met deze twee uitersten rekening gehouden worden.

- Voor berekeningen en simulaties is het type windturbine dat gebruikt wordt van belang. Verduidelijk met welk type rekening gehouden zal worden.

Het MER zal bijkomend de milieueffecten van volgende beschikbare alternatieven beschrijven en onderzoeken:

- De vooropgestelde maximale *tiphoogte* bedraagt volgens de kennisgeving 150 m. Ruimte Vlaanderen stelt echter dat in het licht van de omzendbrief “afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting van windturbines” (RO/2014/02) moet worden uitgegaan van een optimalisatie van de energieopbrengst, waarbij hogere windturbines (hoogte tot 200 m) vermoedelijk een groter rendement zullen geven. De initiatiefnemer geeft echter aan dat de hoogte van 150 m bepaald is in functie van de veiligheid (op basis van stijg- en daalvlakken vliegtuigen), maar dat op bepaalde locaties vermoedelijk een hogere tiphoogte mogelijk is. Daarnaast wordt in inspraak/adviezen gevraagd om ook een alternatieve inplanting te bekijken, zoals bijvoorbeeld een *meer gegroepede opstelling* (clusteropstelling met meerdere lijnen parallel aan de autosnelweg).

De initiatiefnemer is bereid om bovenvermelde voorstellen bijkomend in het MER te laten onderzoeken. Hiervoor is op de richtlijnenvergadering volgende aanpak afgesproken. Het inplantingsvoorstel uit de kennisgeving met windturbines met tiphoogte 150 m geldt als basialternatief. Op basis van de effectbeoordeling van het basialternatief wordt een alternatieve inplanting met waar mogelijk een gegroepede opstelling met meerdere lijnen parallel aan de E40 en met een hogere of lagere tiphoogte dan 150m onderzocht. Op die manier wil men komen tot een maximaal rendement met zo minimaal mogelijke negatieve milieueffecten. Deze aanpak zal ook in het MER worden toegelicht.

- Een aantal insprekers/adviesinstanties vragen om ook projectalternatieven met minder windturbines of minder hoge windturbines te onderzoeken. In het MER dient alleszins het scenario met de maximale milieueffecten onderzocht te worden. Enkel in het geval dat het project omwille van milieueffecten moet wijzigen, is het zinvol om een gereduceerd scenario te onderzoeken. Zie tevens bovenstaand punt.

Vanuit een inspraakreactie werd gevraagd om bij de alternatieven ook andere types van groene energie te bekijken. Dit gaat echter voorbij aan de scope van een project-MER en is een kwestie op hoger niveau. Doelstellingsalternatieven dienen in een project-MER niet onderzocht te worden.

4. Juridische en beleidsmatige context

De volledig verklaarde kennisgeving doet opgave van het juridische/beleidsmatige kader dat voor dit MER van belang is in de vorm van een duidelijke overzichtsmatrix. Het MER zal zorgvuldig nagaan waar de projectrelevantie zich situeert en in het bijzonder ook aangeven of

de voorwaarde onderzoekssturend kan zijn dan wel procedurebepalingen bevat of de combinatie van beide.

Het is van belang om ook tijdens het opstellen van het MER de stand van zaken hiervan op te volgen. De juridische en beleidsmatige randvoorwaarden met een duidelijke ruimtelijke component moeten cartografisch gepresenteerd worden.

Volgende relevante randvoorwaarden dienen bijkomend te worden aangepast, opgevolgd of aangevuld:

- In de kennisgevingsnota wordt verwezen naar het windplan. Volgens dit windplan liggen een aantal turbines in de oranje zone. Ruimte Vlaanderen geeft echter aan dat dit Windplan enigszins achterhaald is en dat de zones dienen gerelativeerd te worden. Zo was bij de opmaak van het Windplan de inplanting van windturbines niet toegelaten in agrarisch gebied, terwijl dit momenteel wel kan. Dit zal nader geduid worden in het MER.
- Het juridische en beleidsmatig kader zal worden aangevuld met de relevante gemeentelijke RUP's.
- Omzendbrief "Afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting van windturbines" (RO/2014/02) heft de omzendbrief EME/2006/01 - RO/2006/02 van 12 mei 2006 "Afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines" op. De criteria en randvoorwaarden zoals gesteld in de omzendbrief (RO/2014/02) dienen aangevuld te worden.

5. Algemene en methodologische aspecten

De afbakening van het studiegebied zal voldoende gemotiveerd worden per discipline, rekening houdend met het feit dat het studiegebied zowel het projectgebied als het gebied met effecten moet omvatten. De ruimtelijke afbakening moet voor elke discipline duidelijk tekstueel omschreven worden en indien mogelijk, voorgesteld worden op kaart.

Ontwikkelingsscenario's zullen worden beschreven ter aanvulling van de referentiesituatie indien er redenen zijn om aan te nemen dat de toestand in de toekomst - met enige zekerheid en op middellange of lange termijn - kan veranderen (door autonome ontwikkeling of door gestuurde ontwikkelingen). De toetsing van de milieueffecten moet in het project-MER dan niet enkel gebeuren tegenover de referentiesituatie, maar ook t.o.v. dit (deze) ontwikkelingsscenario('s). Het is hierbij aangewezen om de referentiesituatie en ontwikkelingsscenario's in het MER duidelijk toe te lichten. In de kennisgevingsnota wordt aangegeven dat de effectbeoordeling ten opzichte van ontwikkelingsscenario kwalitatief zal besproken worden. In het MER zal gemotiveerd worden waarom dit enkel kwalitatief gebeurt. Wanneer er tijdens het opstellen van het project-MER nieuwe ontwikkelingsscenario's naar voren zouden komen dan deze die momenteel gekend zijn, moeten deze toegevoegd worden aan het afwegingskader. Cumulatieve effecten dienen onderzocht te worden.

De methodologie voor de effectvoorspelling zal binnen elke discipline in het project-MER duidelijk en transparant omschreven worden. Tevens zal per discipline aangegeven worden op

basis van welke criteria een effect als significant of als niet significant beoordeeld wordt. Het resterend effect na de milderende maatregelen zal aangegeven en gekoppeld worden aan het gehanteerde beoordelingskader. De effectenbespreking en -beoordeling dient transparant en op voldoende wijze te gebeuren.

De dienst Mer vraagt om bij de beschrijving van de bestaande toestand en milieueffecten, als aanvulling op de volledig verklaarde kennisgeving, voldoende aandacht te besteden aan het volgende:

- In de omgeving van het project situeren zich een aantal turbines van andere initiatiefnemers. De turbines die reeds vergund zijn zullen worden meegenomen binnen de referentiesituatie. Het effect hiervan wordt dan ook gekwantificeerd.
- Het voorstel uit de kennisgeving om te werken met een “300 m zone” rondom de windturbines (zoekzone) waar inplanting mogelijk is, zal vervangen worden door het bekijken van een alternatieve opstelling (zie hoger beschreven methodologie). De 30 voorgestelde concrete locaties zullen onderzocht worden en van daaruit zal bekeken worden welke alternatieve inplanting mogelijk is (gegroepeerde lijnopstelling en/of gewijzigde tiphoogte).

Met betrekking tot de discipline lucht:

- In de kennisgeving wordt bij deze discipline aangegeven dat de vermeden emissies besproken zullen worden. Dit past eerder bij het onderdeel “verantwoording van het project”. Een aparte discipline lucht in het kader van dit project-MER is weinig zinvol en zal geschrapt worden.

Met betrekking tot de discipline geluid & trillingen:

- De afbakening van het studiegebied volgens de beschrijving in de kennisgeving (de volledige projectzone plus een bufferzone van 2 km) dient verduidelijkt te worden.
- De beoordelingspunten zijn voornamelijk in agrarisch gebied en woongebied gelegen. Enkele punten situeren zich op minder dan 500 m van industriegebied waardoor minder strenge normen gelden. Bijkomend kan voor deze punten aangegeven worden of de norm gehaald wordt wanneer abstractie wordt gemaakt van de ligging op minder dan 500 m industriegebied.
- Indien de bestemming op het gewestplan is gewijzigd door een RUP (of BPA) dan dient hiermee rekening gehouden te worden voor de beoordeling t.o.v. de normen.
- De gemeente Bierbeek vraagt om de gelijkschakeling van woon- en landbouwgebied inzake geluidshinder als alternatief te bekijken. Dit is echter strijdig met het geldende wettelijk kader (tabel Vlare II) en wordt dus niet als alternatief bekeken.
- In het MER zal worden toegelicht hoe de geluidsmetingen gebeuren en hoe de spreiding van de meetpunten is bepaald. Daarnaast dient het tijdstip van de metingen en de meetomstandigheden voldoende representatief te zijn. Dit dient in het MER gemotiveerd worden. De concrete voorstellen vanuit de adviezen en inspraakreacties naar bijkomende meetpunten en beoordelingspunten zullen bekeken worden en gemotiveerd worden waarom deze al dan niet meegenomen worden. De meet- en beoordelingspunten zullen ook voorgelegd worden aan de Afdeling Milieuvergunningen.

- Vanuit inspraak komt ook de vraag om infrageluid, laagfrequent geluid en tonaliteit mee in beeld te brengen. De relevantie hiervan zal in het MER worden geduïd.
- Er wordt ook gevraagd om ook eens te kijken naar andere (reeds uitgevoerde) projecten waar op basis van ervaring/monitoring lessen kunnen getrokken worden. De initiatiefnemer geeft aan dat er aantal studies en metingen beschikbaar zijn die kunnen gebruikt worden.
- Vanuit de inspraak wordt gevraagd om ook het aspect ‘trillingen’ te bespreken. De deskundige geluid geeft aan dat de relevantie hiervan beperkt is. De trillingen afkomstig van windturbines zijn niet groot en de afstand tot woningen is vermoedelijk voldoende groot dat dit niet relevant is. Dit zal in het MER worden gemotiveerd.
- Het geluidsniveau zal worden voorgesteld op geluidskaarten. Ter hoogte van de woningen het dichtst bij de turbines zal een puntberekening worden gemaakt. De dienst milieuhinder van het departement LNE vraagt om bij de bespreking van de resultaten ook de nodige aandacht te besteden aan verderaf gelegen woongebieden/woningen waarvoor mogelijks lagere richtwaarden gelden.

Met betrekking tot de discipline mens- ruimtelijke aspecten, gezondheid en veiligheid:

- De evaluatiepunten voor slagschaduw zullen op voorhand afgestemd worden met de Afdeling Milieuvergunningen.
- Het MER dient af te toetsen aan de geldende normen voor slagschaduw, nl. 8 uren effectieve slagschaduw per jaar en 30 minuten per dag. Bij de beoordeling van slagschaduw in industriegebied dient ook binnen de nieuwe Vlaremtrein (in opmaak) rekening te worden gehouden met eventuele aanwezigheid van conciërgewoningen, waar dezelfde limieten gelden inzake slagschaduw zoals voor woningen gelegen buiten industriegebied (maximaal 8 uren effectieve slagschaduw per jaar). Voor andere gebouwen in industriegebied zal dan 30 uren slagschaduw per jaar en 30 minuten per dag toegelaten zijn.
- Departement Landbouw en Visserij vraagt om de impact op de landbouwstructuur te beschrijven. Daarnaast vraagt het departement of het verharde werkvlak steeds beschikbaar moet blijven of dit bijvoorbeeld kan gebeuren met tijdelijke rijplaten. De initiatiefnemer geeft echter aan dat dit verharde werkvlak beschikbaar moet blijven en het werken met rijplaten niet realistisch is i.f.v. draagkracht.
- In de kennisgevingsnota wordt aangegeven dat er voor de discipline mens op macroschaal weinig tot geen impact zal zijn, ook voor de barrièrewerking of wijziging van structuur. In het MER zal dit verder verduidelijkt worden. Ook zal nader worden geduïd wat bedoeld wordt met een leefbaarheids-en belevingsonderzoek en waarom dit niet wordt uitgevoerd i.h.k.v. dit project.
- De invloed van lichtbebakening dient zowel bij discipline mens, landschap als fauna en flora besproken te worden.
- Bij gezondheid zal het aantal potentieel (ernstig) gehinderden begroot worden. Hiervoor zal een aftoetsing gebeuren met de normen van de Wereldgezondheidsorganisatie. In functie van het potentieel aantal gehinderden zal een significantiekader opgesteld worden. Er dient ook verduidelijkt te worden wanneer er milderende maatregelen nodig zijn.
- Voor de visualisaties dient te worden verantwoord en toegelicht op welke manier deze zullen gebeuren en welke locaties in functie van landschap en mens hiervoor zullen worden gekozen. De initiatiefnemer geeft aan dat er al verschillende visualisaties beschikbaar zijn.

Deze kunnen worden aangevraagd en bekeken via de website van het project (<http://www.windparke40.be/>). Op deze website staan ook figuren met slagschaduwcontouren. Deze houden echter geen rekening met de lokale topografie (het reliëf), terwijl in het MER wel met de lokale topografie zal rekening worden gehouden.

- In het MER dient men met het ruilverkavelingproject Willebringen rekening te houden. Voornamelijk de problematiek inzake wegenis zal hierbij bekeken moeten worden. Naarmate de locatie van de windturbines concreter wordt, zal dit ook concreter besproken kunnen worden.
- Inzake luchtvaart geeft de FOD directoraat generaal Luchtvaart een gecoördineerd advies. Defensie brengt een ongunstig advies uit voor turbines T24 tot en met T30 omdat ze zich in een helikopter-oefenzone bevinden. Ook voor windturbines T1 en T23 brengt men een ongunstig advies uit omwille van ligging binnen de hindernisbepurende vlakken rond de vliegbasis van Beauvechain. Windturbines T24 tot T28 doorboren de hindernisbepurende vlakken van het vliegveld van Goetsenhoeven. De maximaal toegelaten hoogtes voor de windturbines zijn terug te vinden in het advies van Defensie.
Belgocontrol meldt dat de windturbines binnen een invloedssfeer van diverse radars bevinden, waaronder deze geïnstalleerd in Luik, te Zaventem en te Bertem. De windturbines zouden zich op minder dan 16 km van de twee en-route radars te Bertem bevinden. De initiatiefnemer kan een specifieke studie uitvoeren waarin de effecten op de surveillance systemen beschreven staat. Hierover dient men te overleggen met Belgocontrol. Belgocontrol geeft een negatief advies tot zolang deze aangeleverde studie Belgocontrol niet overtuigd heeft dat de windturbines aanvaardbaar zijn. De initiatiefnemer geeft aan dat deze studie reeds is opgevraagd bij Belgocontrol zelf. Bij een gewijzigde inplanting van de turbines (of gewijzigde tiphoogte) zal een nieuwe studie moeten worden opgevraagd en zal opnieuw advies moeten worden gevraagd bij Defensie.
- Met betrekking tot veiligheid dienen de veiligheidsaspecten te worden verduidelijkt aan de hand van het door de Vlaamse overheid aanvaard beoordelingskader. Het MER moet duidelijk aangeven op basis van dit beoordelingskader en de situaties vermeld in VLAREM of er een aanvullende veiligheidsstudie nodig is. Deze aanvullende veiligheidsstudie hoeft niet noodzakelijk in het kader van het MER te gebeuren. Ook dient aangegeven te worden of de veiligheidsafstanden t.a.v. een aantal infrastructuren (E40, TGV-lijn, hoogspanningslijnen, enz.) wordt gerespecteerd.
- Elia geeft voor een aantal turbines een voorwaardelijk positief advies, mits respecteren van de geformuleerde randvoorwaarden (o.a. voor de oprichting van de windturbine uitvoeren van een trillingsstudie).
- Infrabel geeft aan dat indien de totale hoogte van de windturbines groter is dan de afstand tot hun domein, een stabiliteitsstudie nodig is. In het MER dient verduidelijkt te worden of windturbines vanuit het standpunt van de automobilist een effect op verkeersveiligheid hebben.

Met betrekking tot de discipline fauna en flora:

- Er wordt gevraagd om bij de discipline fauna en flora rekening te houden met het soortenbeschermingsprogramma Grauwe Kiekendief. ANB wijst nog eens op het voorkomen van een broedgeval van Blauwe kiekendief in de zone ten zuiden van Outgaarden. Deze zone is eveneens van groot belang omwille van de aanwezigheid van overzomeraars van bruine

kiekendief, maar is ook zeer belangrijk als doortrek en pleistergebied voor alle kiekendiefssoorten.

- ANB geeft aan dat dit soortenbeschermingsprogramma nog niet volledig afgerond is maar dat er wel voldoende informatie beschikbaar is. Deze informatie zal worden overgemaakt aan het studiebureau. Daarnaast geeft deskundige fauna en flora aan dat er al besprekingen gebeurd zijn met lokale deskundigen.
- Uit de inspraakreacties kwam de vraag om de impact op trekroutes te beschrijven. De gegevens inzake trekroutes werden door lokale deskundigen reeds aangeleverd. Op basis van deze informatie zal aan de hand van een Schots rekenmodel het aanvaringsrisico en de impact hierop in beeld gebracht worden.
- De tellingen en risicoanalyse voor vleermuizen werden reeds uitgevoerd.
- De gemeente Bierbeek meldt dat zich ter hoogte van het project een bewoonde dassenburcht bevindt. De impact van windturbines op andere diersoorten dan vogels en vleermuizen is volgens de deskundige fauna en flora zeer beperkt. Dit zal afdoende gemotiveerd worden in het MER.
- Verstoring zal in beeld gebracht worden a.d.h.v. de verstoringafstanden uit een rapport van het INBO.
- In de kennisgevingsnota wordt aangegeven dat een passende beoordeling als niet noodzakelijk wordt beschouwd. In het MER zal dit worden gemotiveerd in een zogenaamde 'voortoets'.

Met betrekking tot de discipline landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie:

- Naast de windturbines zelf dient ook de impact van andere landschapsverstoringende elementen beschreven te worden.
- Er dient rekening te worden gehouden met de lokale topografie (het reliëf) bij het bepalen van de invloed op landschap.

6. Leemten in de kennis

Het MER zal opgave doen van de leemten in kennis die tijdens het uitvoeren van het onderzoek werden vastgesteld. Deze zijn opgedeeld naar aard van de leemte waarbij dan onderscheid gemaakt wordt tussen leemten m.b.t. het project, m.b.t. inventarisatie en aangaande methode en inzicht.

Het MER zal ook aangeven hoe met deze leemten is omgegaan en hoe zij kunnen doorwerken naar de besluitvorming.

7. Monitoring en evaluatie

Het MER zal per discipline/thema eventueel opvolgingsmaatregelen voorstellen, bijvoorbeeld vanuit de vergunningsreglementering of vanuit de leemte(n) in de kennis.

8. Integratie en eindsynthese

Het MER zal in een afzonderlijk deel een discipline-overschrijdende, leesbare samenvatting bevatten over de verwachte gevolgen voor het milieu en hoe en in welke mate de voorgestelde maatregelen deze kunnen milderen. De milderende maatregelen die voorgesteld worden vanuit verschillende disciplines zullen discipline-overschrijdend t.a.v. elkaar afgewogen worden. Bij de milderende maatregelen zal in de mate van het mogelijke aangegeven worden waar deze zullen/kunnen doorwerken. Deze synthese zal aangeven of het project een voor het milieu haalbaar project is of welke maatregelen nodig zijn om het project haalbaar te maken.

9. Tewerkstelling, investering en gebruikte materialen

In dit hoofdstuk zal het rapport aangeven welke de verwachte tewerkstellings- en investeringseffecten zijn van de voorgenomen activiteit.

In dit hoofdstuk zal tevens worden aangegeven welke materialen (aard en hoeveelheid) er voor dit project zullen worden gebruikt, indien dit nog niet beschreven werd bij de projectbeschrijving.

10. Niet-technische samenvatting

De niet-technische samenvatting zal een afzonderlijk leesbaar deel van het rapport vormen, dat de essentie van de overige delen beknopt en correct weergeeft. De tekst moet zodanig geschreven zijn dat hij begrijpelijk is voor een gemiddelde lezer. Figuren of kaarten dienen ter ondersteuning van de tekst in deze samenvatting te zijn opgenomen. Bij het schrijven van de niet-technische samenvatting kan gebruik gemaakt worden van de handleiding “niet-technische samenvatting” zoals gepubliceerd op www.mervlaanderen.be. Deze niet-technische samenvatting zal in het project-MER als afzonderlijk hoofdstuk opgenomen ofwel als afzonderlijk document opgesteld worden en zal tevens in digitale vorm aangeleverd worden. De dienst Mer vraagt ook om op het voorblad van de niet-technische samenvatting de handtekeningen van alle deskundigen op te nemen.

11. Vorm van het MER

Met betrekking tot de vorm en presentatie vraagt de dienst Mer:

- recent kaartmateriaal te gebruiken, telkens voorzien van een duidelijke bronvermelding, schaalaauiding, noordpijl en legende. Waar mogelijk dienen de grenzen van het terrein duidelijk aangegeven te zijn en dient door het kaartmateriaal ook duidelijk te zijn welke de omringende activiteiten/bedrijven zijn;
- achtergrondinformatie in de bijlagen op te nemen;
- na te gaan of de in de kennisgeving vermelde gegevensbronnen, die bij de realisatie van het MER zullen worden gebruikt, nog steeds de meest actuele zijn;
- een verklarende woordenlijst, afkortingenlijst en literatuurlijst bij het rapport op te nemen;

- te waken over de afstemming tussen de tekst van het eigenlijke MER en de niet-technische samenvatting;
- de ingediende eindversies van het rapport en de niet-technische samenvatting door de initiatiefnemer, de coördinator en alle deskundigen te laten ondertekenen;
- Het definitieve project-MER evenals de niet technische samenvatting wordt digitaal aan de dienst Mer bezorgd.

12. Goedkeuring team van erkende MER-deskundigen

Zoals voorgesteld in de volledig verklaarde kennisgeving worden volgende disciplines in het project-MER opgesteld door een erkend MER-deskundige:, geluid (deeldomein geluid), mens-ruimtelijke aspecten, landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie en onroerend erfgoed en fauna en flora. Daarnaast staat in de kennisgeving vermeld dat de disciplines bodem en water in principe minder relevant zijn en slechts een beperkte uitwerking vergen, maar worden uitgewerkt door MER-coördinator die ook deskundige is in deze disciplines

De aspecten inzake gezondheid komen aan bod bij de discipline mens (aspect hinder). Deze aspecten bouwen verder op de discipline geluid (uitgewerkt door erkend deskundige) en slagschaduw. De resultaten hiervan zullen geïntegreerd worden in de discipline mens - gezondheid.

De disciplines lucht, licht en mens-gezondheid zullen door de coördinator van het MER opgesteld worden.

Het in de volledig verklaarde kennisgeving voorgestelde team van erkende MER-deskundigen wordt goedgekeurd. Wijzigingen aan het team van deskundigen in de loop van het m.e.r. moeten gemeld worden aan de dienst Mer. De beslissing over deze wijzigingen zal per brief meegedeeld worden aan de initiatiefnemer.

Tenslotte wordt aanbevolen tijdens het opstellen van het MER contact te houden met de dienst Mer en met de overige instanties, in het bijzonder in functie van de verwerking van hun adviezen in het MER.

Digitaal getekend

Door Paul Van Snick

Algemeen directeur

Afdelingshoofd Afdeling Milieu-, Natuur- en Energiebeleid

Bijlage

De dienst Mer heeft 25 unieke inspraakreacties ontvangen.

Lijst met de instanties die gereageerd hebben (schriftelijk/op vergadering), incl. verontschuldigten, die verder betrokken worden in de verdere procedure:

- Departement LNE Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen Dienst Natuurlijke Rijkdommen Limburg
- Fluxys
- Infrabel
- Direction générale opérationnelle de l'aménagement du territoire, du logement et du patrimoine et de l'Energie (DGATLPE) Direction de l'Aménagement régional (Wallonië)
- VMM afdeling operationeel waterbeheer
- Onroerend Erfgoed
- Provincie Vlaams-Brabant
- Agentschap voor Natuur en Bos buitendienst Vlaams-Brabant
- Departement LNE Afdeling Milieuvergunningen Vlaams-Brabant
- Departement Landbouw en Visserij Afd. Duurzame Landbouwwontwikkeling Vlaams-Brabant
- Ruimte Vlaanderen APL Vlaams-Brabant
- Vlaamse Landmaatschappij Regio Oost (Leuven)
- Departement LNE Afdeling Lucht, Hinder, Risicobeheer, Milieu en Gezondheid Dienst Milieuhinder
- Elia
- De Watergroep
- Agentschap Wegen en Verkeer Vlaams-Brabant
- Federale Overheidsdienst Mobiliteit & Verkeer Directoraat-generaal Luchtvaart Directie Luchtruim en Luchthavens (gecoördineerd: Belgocontrol en Defensie (Algemene Directie Material Resources, Divisie CIS & Infra, Sectie Infrastructuur – Onderdeel Support))
- Gemeenten/steden Hoegaarden, Boutersem, Bierbeek, Oud-Heverlee en Tienen

Lijst met de instanties die niet gereageerd hebben:

- Vlaams Energieagentschap
- Agentschap Ondernemen